

OBSAH

1. ÚVOD.....	9
1.1. ULTRAZVUKOVÉ (AKUSTICKÉ) METÓDY	10
1.1.1. Metóda povrchových vln	10
1.1.2. Meranie rýchlosti.....	12
1.2. AKUSTOELASTICITA	13
1.3. RÖNTGENOVÉ ŽIARENIE	15
1.3.1. Princípy	16
1.3.2. Faktory ovplyvňujúce meranie, zariadenia, aplikácie a pokrok metódy	19
1.4. FOTOMECHANICKÉ TECHNIKY	19
1.5. NUMERICKÉ ANALÝZY.....	20
1.6. BUDÚCNOSŤ METÓDY	20
2. ODVŔTAVACIE METÓDY	21
2.1. MATHAROVA METÓDA	21
2.2. METÓDA SOETEOVA A VANCROMBRUGGEOVA	22
2.3. RIPARBELLIHO METÓDA	24
2.4. BOITENOVA A TEN GATEOVA METÓDA	24
2.5. KELSEYHO METÓDA.....	25
2.6. NISIDOVA A TAKABAYASHIHO METÓDA	27
2.7. RENDLEROVA A VIGNESSOVA METÓDA	27
2.8. BATHGATEOVA METÓDA	29
2.9. CORDIANOVA A SALERNOVA METÓDA	29
2.10. BERTOVA METÓDA	30
2.11. SHEWCHUKOVA METÓDA.....	31
3. TEÓRIA TENZOMETRICKEJ METÓDY PRI ODVŔTAVANÍ OTVORU	33
3.1. ANALÝZA PRIECHODNÉHO OTVORU	33
3.2. ANALÝZA SLEPÉHO OTVORU.....	38
4. URČENIE KOEFICIENTOV $\bar{A}$ A $\bar{B}$	41
4.1. EXPERIMENTÁLNA KALIBRÁCIA.....	41
4.2. KONŠTANTY PRE ZVÝŠKOVÉ NAPÄTIA PRE MICRO-MEASUREMENTS RUŽICE	43
4.3. NUMERICKÉ ANALÝZY.....	45

5. TECHNIKA EXPERIMENTU	47
5.1. VÝBER SNÍMAČOV A INŠTALÁCIA.....	47
5.2. APARATÚRY PRE MERANIE DEFORMÁCIE.....	47
5.3. NASTAVENIE	48
5.4. ODVŔTAVANIE	49
5.5. MECHANICKÉ VLASTNOSTI	49
6. SPRACOVANIE A INTERPRETÁCIA ÚDAJOV PRE SLEPÝ OTVOR.....	51
6.1. TENZOMETRE	54
6.2. VÝPOČET NAPĚTÍ	57
6.2.1. Tenká vzorka	57
6.2.2. Hrubá vzorka.....	59
6.2.3. Experimentálna kalibrácia.....	60
6.3. NUMERICKÝ PRÍKLAD POSTUPOV VYHODNOCOVANIA	60
7. ORVŔTAVACIE ZARIADENIE RS-200.....	65
7.1. POSTUPNOSŤ ZÁKLADNÝCH OPERÁCIÍ	65
7.2. POPIS ZARIADENIA	65
7.3. VÝBER SNÍMAČOV A LEPIDIEL	68
7.4. PRÍPRAVA POVRCHU	68
7.5. APLIKÁCIA RUŽICE.....	68
7.6. ZAPOJENIE.....	69
7.7. KONTROLA SNÍMAČA	69
7.8. OCHRANNÝ POVLAK.....	69
7.9. SITUOVANIE, PRIPOJENIE A VYVÁŽENIE.....	69
7.10. PRIPOJENIE K MERACIEMU PRÍSTROJU	71
7.11. VYTVORENIE OTVORU	71
7.11.1. Výber frézy a inštalácia.....	71
7.11.2. Obiehanie a zahlbovanie	72
7.12. MONTÁŽ PRE VYSOKORÝCHLOSTNÉ ODVŔTAVANIE	73
7.13. NASTAVENIE NULOVEJ HLĚBKY	74
7.14. ODVŔTANIE OTVORU VYSOKOU RÝCHLOSŤOU	74
7.15. MERANIE PRIEMERU OTVORU D_0	75
7.16. VÝPOČTY.....	75
7.17. DEMONTÁŽ.....	75
7.18. ÚDRŽBA	75

7.18.1. Nastavenie mikroskopu a adjustácia	75
7.18.2. Demontáž a výmena motora	76
7.18.3. Nastavenie čeluste upínacieho puzdra	76
7.19. VRÁTANIE OTVORU POMOCOU ZOSTAVY ODVŔTAVACEJ TYČE	77
8. SYSTÉM PRE MERANIE ZVYŠKOVÝCH NAPĚTÍ ODVŔTAVANÍM SINT – MTS 3000	79
8.1. POPIS SYSTÉMU	79
8.1.1. Mechanické a optické zariadenie	81
8.1.2. Elektronická jednotka	83
8.1.3. Program kontroly a získavania dát	83
8.1.4. Technické údaje	85
8.1.5. Pole pôsobnosti systému a jeho obmedzenia	86
8.1.6. Riziká a opatrenia	86
8.2. INŠTRUKCIE PRE POUŽITIE A ÚDRŽBU	87
8.2.1. Preprava	87
8.2.2. Inštalácia	87
8.2.3. Testovanie	87
8.2.3.1. Bezpečnostné opatrenia	87
8.2.3.2. Prepojenia	88
8.2.3.3. Kalibrácia	89
8.2.3.4. Aplikácia tenzometrickej ružice a pripojenie vodičov	90
8.2.3.5. Nastavenie parametrov	91
8.2.3.6. Nasunutie, alebo výmena frézy	91
8.2.3.7. Polohovanie odvŕtavacieho zariadenia	92
8.2.3.8. Centrovanie a nulovanie odchýlkomerov	93
8.2.3.9. Vyváženie tenzometrov	94
8.2.3.10. Určenie nulového bodu merania	94
8.2.3.11. Vŕtanie otvoru	95
8.2.3.12. Meranie priemeru a excentricity otvoru	96
8.2.3.13. Výpočet zvyškových napätí	97
8.2.3.14. Demontáž odvŕtavacieho zariadenia	97
8.2.4. Údržba	97
8.3. POPIS PROGRAMU PRE KONTROLU A ZÍSKAVANIE DÁT (RESTAN)	98
8.3.1. Nastavenie testu (Test setup)	99

8.3.1.1. Nastavenia kroku (Step Setting).....	99
8.3.1.2. Analyzátor krokov (Step Investigator)	99
8.3.1.3. Nastavenie tenzometrov (Strain Gauge Settings).....	99
8.3.1.4. Typ materiálu (Material Type)	100
8.3.1.5. Nastavenie prístrojov (Instrument setting).....	100
8.3.1.6. Nastavenie všeobecných dát (General data setting)	107
8.3.2. Ovládanie polohovania (POSITIONING CONTROL)	108
8.3.3. Prednastavené hodnoty (DEFAULT SETTING)	109
8.3.4. Správca testu (TEST MANAGER)	109
8.3.4.1. Sekvencia krok po kroku (Step-by-Step Sequence)	110
8.3.4.2. Automatická sekvencia (Automatic Sequence).....	112
8.3.5. Obnovenie prerušeného testu	114
8.4. METÓDY PRE URČENIE ZVYŠKOVÝCH NAPĚTÍ.....	114
8.4.1. Popis panelu pre určenie zvyškových napätí.....	115
8.4.2. výpočet zvyškových napätí metódou ASTM.....	121
8.4.3. Výpočet zvyškových napätí integrálnou metódou.	121
8.4.4. Výpočet zvyškových napätí metódou mocninových radov.	121
8.4.5. Výpočet zvyškových napätí Kockelmannovou metódou.....	121
9. PRESNOSŤ A ODCHÝLKA.....	123
10. LITERATÚRA	125
10.1. LITERATÚRA AUTOROV K TEMATIKE	133